

İşkazaları ve mühendisler

Son yıllarda yapılan yasal düzenlemeler işyerlerinde 'esnekleşme' adı altında pek çok kuralsızlığın yaygınlık kazanmasına neden oldu. Bunun üzerine krizin yıkıcı etkileri de eklenince çalışma hayatı çalışanların ruhsal ve fiziksel yaşamını tehdit eder hale geldi. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) raporlarına göre Türkiye en çok iş kazaları gerçekleşen üçüncü ülkedir. Yine devletin resmi rakamlarına göre her gün 4 kişi iş kazaları sonucu hayatını kaybetmektedir. Aynı zamanda devlet yetkililerinin yaptığı açıklamalar da, çalışma yaşamında kazaların kaçınılmaz olduğu yolunda olup, çalışanları sindirmeye yönelik işlev görmektedir.

İşyerinde kuralsızlığın en kolay işletildiği kesimler ise nitelikli işler üreten mühendislerdir. İşlerin yetiştirilebilmesi için fazla mesai yapılması mühendisler için oldukça yaygın bir durumdur. Bir projeyi yetiştirmek için uzun saatler çalışan, müşteri isteklerine yetişebilmek için iki kişinin işini yapan, işini kaybetme korkusu ile durup dinlenmeden çalışan pek çok arkadaşımız var. Türkiye'de imalat sektöründe haftalık ortalama çalışma süresi 54 saattir. Hatta hizmetler sektöründe bu süre 72 saate kadar ulaşmaktadır. Bu uzun ve yoğun çalışma düzeni çalışanın sağlığını ve iş güvenliğini ortadan kaldırmaktadır. Aynen istatistiklerde olduğu gibi yüksek iş kazası oranı mühendisler için de geçerlidir. Uzun saatler çalışma sonucu pek çok ofis çalışanında omurga ve eklem hastalıkları ortaya çıkmaktadır. Ancak bunlar işin doğası sayılıp geçiştirilmekte veya mecburen sineye çekilmektedir. Yine yorgunluktan kaynaklanan pek çok kaza da, bireysel hatalar olarak kabul edilip işle ilgisi olmadığı düşünülmektedir. Oysa iş ile ilgili olarak yapılan her türlü etkinlik sırasında olan kazalar iş kazasıdır. İş kazası işçinin, işyeri alanı içerisinde, işyeri dışında veya işverenin işyeri dışındaki bir işinde meydana gelen ve işçiye zarar veren olaydır. Bu kazalar hemen o sırada herhangi bir zarara yol açmasa bile daha ilerde zararlara neden olabileceğinden iş kazası olarak değerlendirilmeli ve gerekenler yapılmalıdır.

Örneğin iş ile ilgili olarak yapılan her türlü seyahat sırasında oluşacak kazalar iş kazası olarak değerlendirilir. Mühendis arkadaşlar trafik kazası yaptıklarında bundan utanır ve konuyu kısaca kapatıp biran önce işlerine dönmeye çalışır. Oysa trafik kazasındaki kusur ile iş kazasındaki kusurlar başka türlü ele alınırlar. Yine iş kazası veya iş sonucu oluşan ruhsal rahatsızlıklar da iş kazası kapsamına girer. Konunun ayrıntıları üzerinde uzun tartışmalara girmek yerine her çalışanın yapması gerekenleri belirtmekte fayda var. İş kazası olduğunda hemen en yakındaki;

- Kolluk kuvvetine (savcılık veya karakol)
- SGK Bölge Müdürlüğü'ne
- Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne

haber verilmelidir. Bildirim kazadan itibaren üç gün içinde yapılmalıdır. *İşveren bildirimde bulunsa bile işçi mutlaka ayrıca bildirimde bulunmalıdır.*

Kaza sonrasında mutlaka kontrol için hastaneye gidilmelidir. Görünürde ciddi bir durum olmasa bile doktor kontrolü sağlığımız için gereklidir. Ayrıca hastane kayıtları, ilgili rahatsızlıkların iş kazası nedeniyle oluştuğunun resmi belgesi olacaktır.

Bazı mühendisler işyerinde sorumlu mühendis olarak, bazıları ise işçi statüsünde gösterilmektedir. Her ne olursa olsun işyerinde güvenliği sağlamak, iş kazalarını önleyici önlemleri almak işverenin sorumluluğundadır. İlke olarak iş güvenliğinden, işin bütününe sevk ve idare edenler sorumlu durumdadır. Genel olarak ise mühendislerin böylesi bir pozisyonları bulunmaz. Bir süreçten sorumlu olmak ile işin bütününe sevk ve idare etmek aynı değildir. İdare edebilmek için harcama yapabilme yetkisi de gereklidir. Bu ilkedен hareketle tüm çalışanlar iş kazası ile ilgili bildirimleri tam olarak yapmalıdır. İşverenin oluşan zararları tazmin edeceği yolundaki sözleri unutmaması çok uzun sürmeyecektir. Herhangi bir sorumluluk seviyesinde çalışanlar da öncelikle kendilerine işverenkinden ayrı bir avukat tutmalıdırlar.

Başvuruların ardından SGK ve Çalışma Bakanlığı müfettişleri olayı incelemek için kazanın olduğu yere geleceklerdir. Teftişler sırasında mümkünse orada bulunulmalı değilse tanıkların müfettişlere doğru bilgi vermesi sağlanmalıdır.

İş kazası geçiren, işyerinde sorunları olan veya hakkını aramak isteyen tüm mühendis arkadaşlarımızı hukuki destek ve dayanışma için odamıza bekliyoruz.